

UPPLANDS FORNMINNESFÖRENING OCH HEMBYGDSFÖRBUND

Styrelsens berättelse över förbundets verksamhet 1984

Styrelse

Landshövding Ingemar Mundebo, Uppsala, ordförande, (till årsmötet 1986)

Överbibliotekarie Gert Hornwall, Uppsala, vice ordförande, (till årsmötet 1985)

Landsantikvarie Ola Ehn, Uppsala, sekreterare, (självskriven)

Bankdirektör Rune Skogum, Uppsala, skattmästare, (till årsmötet 1986)

Fru Barbro Andersson, Fjärdhundra, (till årsmötet 1986)

Docent Stig Björklund, Rasbokil, (till årsmötet 1987)

Arkivarie Wolter Ehn, Uppsala, (till årsmötet 1985)

Lantbrukare Henry Emanuelsson, Boglösa, (till årsmötet 1985)

Kamrer Börje Karlsson, Hållnäs, (till årsmötet 1987)

Kamrer Anders Mossberg, Tierp (till årsmötet 1986)

Fru Kerstin Rekestad, Hjalsta, (till årsmötet 1987)

Lantbrukare Åke Söderman, Bergshamra, (till årsmötet 1985)

Fil. dr Hans Österberg, Sundbyberg, (till årsmötet 1987)

Arbetsutskott: ordföranden, vice ordföranden, sekreteraren och skattmästaren.

Revisorer: lantbrukare Martin Ehrengren, Rasbo, och direktör Harald Ekenhem, Uppsala, med kamrer Bert Roos, Uppsala, arrendator Carl-Birger Svedqvist, Vaksala, som ersättare.

Ombud till Riksförbundet för hembygdsvårds riksstämma 1984: fru Aina Bellander, Tierp, fru Birgitta Brolin, Enköping, fru Mona von Engeström, Altuna, herr Göran Lacksell, Grillby, och herr Birger Wallén, Örbyhus.

Årsmötets valberedning: lantbrukare Olle Torsmark (sammankallande), folkskollärare Ingvar H. Ericson och ombudsman Hjalmar Wilund.

Vårstämans valberedning: lantbrukare Olle Torsmark (sammankallande), folkskollärare Ingvar H. Ericson och ombudsman Hjalmar Wilund.

Stiftelsen Upplandsmuseets styrelse: lantbrukare Åke Söderman har varit förbundets representant i stiftelsens styrelse. Suppleant lantbrukare Henry Emanuelsson.

Uppsala kommuns naturvårdsråd: docent Stig Björklund har varit förbundets representant i naturvårdsrådet. Suppleant landsantikvarie Ola Ehn.

Medlemmar

ANSLUTNA HEMBYGDSFÖRENINGAR

40, vilka tillsammans hade 8.738 enskilda medlemmar. (1983 var 38 föreningar anslutna.)

ENSKILDA MEDLEMMAR per 31.12 1984:

2.409 (1983: 2.416)

Betalande	2.226	(1983: 2.231)
Ständiga	120	(" : 121)
Hedersledamöter	18	(" : 19)
Medaljörer	45	(" : 45)

Anslag

För 1984 har Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund erhållit följande anslag:

från Upplands läns landsting för underhåll av Kvekgården	5.000 kronor
från Enköpings kommun för underhåll av Kvekgården	5.000 kronor

Årsmöte m. m.

Årsmötet 1984 ägde rum tisdagen den 16 oktober i Upplandsmuseet i Uppsala under ordförandeskap av landshövding Mundebo. Stadgeenliga val förrättades. Verksamhetsberättelse för tiden 1 januari–31 december 1983 lades med godkännande till handlingarna och balansräkningen per den 31 december 1983 fastställdes. Styrelsen och kassaförvaltaren beviljades ansvarsfrihet. Beträffande medlemsavgifterna för 1985 fastställdes att avgiften för hembygdsföreningarna skulle vara oförändrad 50 kronor per utsett ombud samt avgiften för enskilda oförändrad 50 kronor.

Vid årsmötet talade antikvarien vid Riksantikvarieämbetet Sigurd Rahmqvist över ämnet "Forskning om Uppland inom projektet Det medeltida Sverige".

Vintertinget hölls på Upplandsmuseet söndagen den 5 februari 1984. 1983 års utdelning ur Landshövding Hilding Kjellmans hembygdsfond gick till Börje-Åkerby hembygdsförening och Disa Gilles pris för 1983 till Vendels hembygdsförening. Med utnyttjande av särskilda gåvomedel utdelades två stipendier, det ena till Hans Lustig för forskning kring uppländska gårdssmedjor och det andra till Erik Strand för forskning rörande sydvästuppländsk folkmusik. Under rubriken "Bygd att vårda" informerade 1:e antikvarie Kjell-Håkan Arnell, Upplandsmuseet, om den nyligen slutförda första etappen av Uppsala läns kulturminnesvårdsprogram.

Vårstämman och vårutflykten 1984 ägde rum söndagen den 27 maj. I matsalen vid Marma läger i Älvkarleby hölls vårstämman under landshövding Mundebos ordförandeskap. Stadgeenliga val förrättades. Förtjänstmedaljen överlämnades

till arkivarie Wolter Ehn, handlare Gösta Ekmyr och lantbrukare Olle Torsmark. Enligt styrelsens beslut hade förtjänstmedaljen också tilldelats fru Kerstin Rekestad, vilken dock var förhindrad att närvara vid vårstämman. Under vårutflykten besöktes Strömsbergs bruk, Tolfta socken, Mehedeby missionshus i Tierps socken samt Marma läger, Gårdskärs fiskehamn, Sågarbo gård, Skutskärs samhälle, Skutskärs kyrka och Lanforsens kraftverk i Älvkarleby socken.

Höstutflykten ägde rum söndagen den 30 september. Under denna besöktes järnåldersgravfältet vid Äs i Härnevi socken, Gästre by med tillhörande torp i Frösthults socken, Revelsta gård i Altuna socken samt Forsby kvarn och Härledsgården i Torstuna socken.

Publikationer

Förbundets årsbok "Uppland 1984" distribuerades till medlemmarna i november 1984. Ur innehållet kan nämnas "Malma by och Valsätra" av Eva Hjärthner-Holder och Inga Ullén, "Geijersgården i Uppsala" av Ola Ehn, "Försvaranstalter som tjänat ut" av Mauritz Ljungberg, "Upplandsdräkten – idén som blev symbol för en kvinnorörelse" av Håkan Liby och "Kungens fogde på Skällnora" av Göran Strömbeck.

Under året utkom häfte nr 50 av Upplands fornminnesförenings tidskrift. Det har titeln "Kransen – ett medeltida kvarter i Uppsala". Till tryckningen har ekonomiska bidrag erhållits från Konung Gustav VI Adolfs fond för svensk kultur och från Upsala Sparbank.

På Upplands fornminnesförenings förlag har vidare utkommit "Bygd att vårda. Kulturminnesvårdsprogram för Uppsala län" i fyra delar. Tryckningen har till större delen bekostats med särskilda medel från Upplandsmuseet och länsstyrelsen.

Förbundets medlemmar har erbjudits de aktuella publikationerna till förmånspris.

Förbundets medlemsblad "Meddelanden" utkom som vanligt med fyra nummer under året.

Fornminnesföreningens inköpskommitté

Inköpskommittén har utgjorts av ordföranden, vice ordföranden, skattmästaren och sekreteraren. Under arbetsåret har inköpts såväl äldre föremål som fotografiskt material, allt donerat till Stiftelsen Upplandsmuseet.

Kvekgården

Kvekgården i Fröslunda socken kunde under 1984 fira 50-årsjubileum av invigningen till friluftsmuseum. Jubileumsfirandet genomfördes lördagen den 30 juni med en programverksamhet i samarbete med Lagunda hembygdsförening och Upplandsmuseet.

Söndagen den 1 juli firades, men anledning av Hembygdens år (se nedan), länets Hembygdens dag på Kvekgården, varvid bl. a. landshövding Ingemar Mundebo medverkade med högtidstal. Även detta arrangemang genomfördes i samverkan med Lagunda hembygdsförening. Nära 2 000 besökare kom båda dagarna.

I övrigt under året har Kvekgården varit väl besökt av skolklasser, studiegrupper och allmänhet. Under sommaren, alla dagar utom måndagar, har fil. kand. Ulrika Hemming svarat för visningar på dagtid. Övriga dagar under sommarhalvåret och på kvällstid har gården visats av Bertil Lidberg. Lagunda hembygdsförening har vid sina sammanskomster fått utnyttja Kvekgården. I gengäld har hembygdsföreningens medlemmar hjälpt till med lövräfsning och diverse smärre underhållsarbeten. I samband med jubileet överlämnade hembygdsföreningen som gåva en nyuppsatt gärdesgård runt anläggningen.

Hembygdens år

Med anledning av Hembygdens år genomfördes en rad aktiviteter. Riksförbundets budkavle för Uppsala län startade den 30 april hos Björklinge hembygdsförening. Det skedde vid en högtidlig sammankomst i samband med Valborgsmässöfirandet på kvällen. Därefter passerade budkavlen 41 av länets hembygdsföreningar innan den överlämnades till Konungen på Skansen den 26 augusti.

Söndagen den 1 juli anordnades länets Hembygdens Dag på hembygdsförbundets eget friluftsmuseum Kvekgården. I programmet, som genomfördes i samarbete med Lagunda Hembygdsförening, ingick bl. a. högtidstal av förbundets ordförande landshövding Ingemar Mundebo, demonstration av Lagunda-klänningen, framförandet av bygdespelet "Bystämman i Kvek" och folkmusik.

Under den stora Hembygdens Dag på Skansen disponerade Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund Hazeliusgården för sina aktiviteter. Uppländsk folkmusik framfördes av Hans Gille, Erik Sahlström, Ceylon Wallin och Henry Wallin på nyckelharpa och fiol och av Erik Strand och en grupp ungdomar från Grillby på klarinetten. Olands Hembygdsgille arrangerade ett tåg med Knutsmassogubbar från Gimo och Knivsta hembygds-gille presenterade en utställning om hur en hembygdsförening kan arbeta i en växande tätort.

Uppsala i september 1985

Ingemar Mundebo
Ordförande

Ola Ehn
Sekreterare